

# Minnesprotokoll Folkhälso-Z 2024-02-26

## Politisk närvaro

Gunnel Persson Westin (S), ordf.	Region Jämtland Härjedalen
Maria Syrjälä (M)	Härjedalens kommun
Robert Hamberg (M)	Region Jämtland Härjedalen
Maria Jacobsson (S)	Krokoms kommun
Karl-Erik Lundin (KD)	Ragunda kommun
Rosi Hoffer (S)	Östersunds kommun
Karl-Erik Lundin (KD)	Ragunda kommun
Daniel Danielsson (M)	Bergs kommun
Ida Asp (S)	Bergs kommun
Richard Nilsson (S)	Bräcke kommun
Susanne Hansson (S)	Strömsunds kommun

## Ej tjänstgörande politiker

Sebastian Hedenborg (KD)	Region Jämtland Härjedalen
Karin Jonsson (C)	Krokoms kommun

## Tjänstepersoner

Agneta Roberts	Härjedalens kommun
Louise Öhnstedt	Krokoms kommun
Elin-Maria Eriksson	Strömsunds kommun
Johan Börjesson	Region Jämtland Härjedalen
Eva Söderberg	Region Jämtland Härjedalen
Hanna Viklund	Region Jämtland Härjedalen
Anna-Karin Lindeberg	Samling Näringsliv
Åsa Bjöörn	Bräcke kommun
Kajsa Kårwik	Bergs kommun
Lena Sirkka	Ragunda kommun
Malin Bergqvist	Åre kommun
Ellen Kristiansson	Östersunds kommun

## Inbjudna för specifika ärenden

Helene Sandahl Olsson	Länsstyrelsen Jämtlands län
Catrine Skoglund	Länsstyrelsen Jämtlands län
Anna Frisk	Region Jämtland Härjedalen
Jenny Olsson	Region Jämtland Härjedalen
Cathinka Qvenild	Krokom, familjecentral
Anna Linder	Åre kommun
Denise Asp	Åre kommun
Sofia Hednoff	Bergs kommun
Barbro Svensson	Bergs kommun

### **1. Mötets öppnande**

Ordförande öppnar mötet.

### **2. Val av justerare**

Maria Syrjälä (M) utses att jämte ordförande justera protokollet.

### **3. Föregående anteckningar**

Ordförande går igenom föregående anteckningar.

#### 4. Folkhälso-Z plan 2024

Johan Börjesson inleder med att berätta om programmet för FolkhälsoZs möten under 2024. Varje möte kommer ha ett fokusområde utifrån de fyra utvecklingsområdena i den läns gemensamma folkhälsopolicyn.

- Februari: tidiga livets villkor
- Maj: hälsofrämjande miljöer
- September: utbildning och arbete
- November: Delaktighet och inflytande

Övriga ärenden kan väckas under året, exempel på dessa är uppföljning av ANDTS-strategi i november samt förslag på fortsatt struktur för samverkan utifrån påbörjat utvecklingsarbete och eventuell revidering av folkhälsopolicyn.

#### 5. Hur mår länets unga?

##### Länsstyrelsens arbete med faktablad om barn och unga

Helene Sandal samordnare funktionshindersfrågor och folkhälsa och Cathrine Skoglund ANTS-samordnare på länsstyrelsens presenterar sitt arbetssätt utifrån lägesbild av barn och ungas hälsa.

Länsstyrelsens fungerar som ett stöd till kommunerna i främjande och förebyggande arbetet, där målet är att skapa trygga, goda, jämställda och jämlika uppväxtvillkor för barn och unga. Det gör man bland annat genom kartläggning av barns och ungas uppväxtvillkor i Jämtlandskommuner med efterföljande process.

- Länsstyrelsen tar fram lägesbilder för ungas uppväxtvillkor med hjälp av ett kartläggningsverktyg och sen sammanställt faktablad.
- Har genomfört kommundialoger i fem kommuner

Man visar på koppling till länets RUS, Agenda 2030 mm. Samt visar på behovsanpassade insatser samt universella insatser.

##### Drogvanor bland skolelever

Hanna Viklund presenterar resultat från skolelevers drogvanor 2023. Läns och kommunrapporter är under utarbetning.

Områden som oroar:

- Fler elever som använder nikotinprodukter
- Elevernas riskuppfattning gällande bruk av olika substanser
- Flickornas självupplevda hälsa och syn på sig själva och skoltrivsel

Områden som är positiva:

- Minskande andel elever som dricker alkohol och röker vanliga cigaretter  
→ Mindre andel elever med tidig debutålder
- Större andel vuxna som är restriktiva gällande de ungas bruk av olika substanser

Gemensam diskussion och reflektion kring vad vi gör av resultaten.

#### 6. Stärkt föräldraskapsstöd

##### Föräldraskapsstödsnätverket-Z

Eva Söderberg, folkhälsosamordnare RJH, presenterar nätverket Föräldraskapsstöds- Z. och vad arbete med föräldrastöds kan innehålla. Nationella strategin för stärkt föräldrastöd.

### **Mobila familjecentraler i Krokoms**

Cathinka Qvenild berättar om verksamheten med mobila familjecentraler i Krokoms kommun. Med bilen "Familjecentralen på väg" besöker man fem orter rullande under två veckors period. Erbjuder likande program som stationär familjecentral.

## **7. Skolprogram för psykisk hälsa**

**YAM, youth aware of mental health**, Anna Linder, Denise Aps berättar om skolprogram YAM som har som mål att förebygga suicid. Denna insats erbjuds elever i årskurs 8.

**PAX i skolan**, Sofia Hednoff och Barbro Svensson presenterar PAX som är ett verktyg för studiero i klassrummet som används i Bergs kommun.

**Psykisk hälsa och suicidprevention** Anna Frisk och Jenny Olsson, från regionens folkhälsoenheten knyter an till sin presentation från tidigare FolkhälsoZ och gruppen för ett resonemang kring följande frågor

- Hur och kring vad kan vi samverka?
- Vilka behov ser ni ute i kommunerna?

Önskan om att ta del av HFS sammanställning av olika skolprogram kopplat till psykisk hälsa. Saknas samordning av frågorna i kommunerna och önskas därför stöd.

## **8. Övriga frågor**

Aktuellt från Samling Näringsliv

- Har startat upp forum hälsa och arbetsliv, första mötet den här veckan. Arbetsgrupp med fyra personer från näringslivet, Anna-Karin återkommer med mer information.
- Länsförsäkringar, Diös och Jämtkraft håller på att undersöka hur man kan skapa ett Glada Hudik i länet tillsammans med Rockin pots och Hej Främling
- Klart med nationellt samarbete mellan Länsförsäkringar och Rädda barnen för att utbilda digitala trygghetsvårdare att finnas på nätet bland ungdomar. 200 personer ska utbildas, målet är 20 stycken från Jämtland.

## **9. Digitalt deltagande på Rädda Barnens seminarium om barnombud**

Nätverket deltog.

## **10. Reflektioner efter föreläsningar om barnrätt och barnombud**

Tyvär problem med ljudet från salen så det var svårt att ta del av allt som sades, Folkhälso-z avvek tidigare än avsatt tid på grund av det.

Överlag fanns uppfattningen att det var ett spännande innehåll, bra med exempel som till exempel att få med sig barnperspektivet i byggprocesser.

- Positivt att få höra om lyckade exempel på ungdomsråd. Anna-Karin kommenterar att flera aktörer jobbar för att skapa mer delaktighet bland unga, t.ex. näringsliv och RF sisu, lyfter exempel från idrottsforum som hölls i februari.
- Härjedalen har övergått till dialogträffar för det var svårt att få engagemang från ungdomar
- Krokoms, hade ungdomsråd på 90-talet. Har nu Ungdomskulturråd sedan flera år tillbaka, öppet för alla, fungerade väldigt bra fram till pandemin och behöver återuppväckas nu. Finns förslag på att starta upp ungdomsråd igen.
- Ragunda – håller på att starta upp mobila fritidsgårdar – kan mycket väl leda till ungdomsråd i förlängningen. Togs beslut 2023 om ungdomsråd men det är inte verkställt ännu.

**11. Nästa möte**

Nästa Folkhälso-Z är den 13 maj fysiskt i Östersund och har tema *Hälsofrämjande miljöer*. Förmiddagen är gemensam med Kultur-Z och eftermiddagen bara med Folkhälso-Z, mer information kommer i möteskallelse.